

Jaarverslag Stichting Straatpastoraat Amersfoort 2022

Stichting Straatpastoraat Amersfoort
Zuidsingel 5
3811 HA Amersfoort

Straatpastores: Drs. Bernadette van Dijk en Cis de Hoop
Vrijwilliger: Els
pastores@straatpastor.nl

Website: www.straatpastor.nl

Bestuur

Het straatpastoraat kent een bestuur van 6 leden en een Commissie fondswerving. Zowel de bestuursleden als de leden van de Commissie fondswerving zijn onbezoldigd.

Het bestuur bestaat uit de volgende leden:

Irene Vriens	voorzitter
Popko Muthert	penningmeester
Jan Bloemendal	secretaris
Jan Houben	HRM
Erica Vaarkamp	lid
Gerrit van den Berg	contactpersoon Commissie fondswerving

E-mail: secretaris@straatpastor.nl

De Commissie fondswerving bestaat uit de volgende leden:

Leo Koffeman	voorzitter
Bas Verheij	lid
Marjet de Jong	lid
Gerrit van den Berg	contactpersoon bestuur

Email: fondswerving@straatpastor.nl

Op 31 december heeft binnen het bestuur de secretaris afscheid genomen. De functie is momenteel vacant. Ook heeft op 31 december de voorzitter van de Commissie fondswerving na 12 jaar (de maximale zittingstermijn) afscheid genomen. De opgevacanteerde plek is medio januari 2023 ingevuld.

Wij zijn beiden veel dank verschuldigd voor al het werk dat ze hebben verricht. Zeker Leo Koffeman die 12 jaar als voorzitter van de Commissie Fondswerving, samen met de leden, ervoor heeft gezorgd,

dat de straatpastores konden werken en dat we hun salaris kunnen betalen. Stichting Straatpastoraat Amersfoort is volledig afhankelijk van giften, collecten en van bijdragen en subsidies van kerken en fondsen.

Algemeen

Stichting Straatpastoraat Amersfoort (SSA) is opgericht in 2007. De stichting heeft als doel het in stand houden van straatpastoraat in Amersfoort en in de regio, ten behoeve van dak- en thuislozen, en ook ten behoeve van mensen die in een crisis verkeren en daarom een beroep doen op opvang. De stichting verricht haar werkzaamheden vanuit een christelijke levensovertuiging, maar staat open voor iedere gezindte of levensovertuiging en respecteert ieders religieuze of levensbeschouwelijke achtergrond. Bernadette van Dijk is sinds 2008 als straatpastor in dienst bij de stichting, Cis de Hoop is dat sinds september 2019. Met een gekwalificeerde vrijwilliger en met stagiaires vormen zij het pastorale team. De contactenkring van de straatpastores bestaat uit mensen in de verschillende vormen van opvang: dag- en nachtopvang, verslavingszorg, dagbesteding, mensen die we buiten zien op bankjes en op andere plekken, mensen die inmiddels begeleid of zelfstandig wonen én mensen van wie we niet weten hoe hun levensomstandigheden zijn. Velen van hen spreken we individueel, maar zeker in de opvang en op hangplekken voeren we ook 'tafelgesprekken', prikken we een stukje mee met de klussers, of doen mee met een potje poolbiljart om de kennismaking of het gesprek mogelijk te maken. We bezoeken met mensen de kapel van de Xaveriuskerk, zoeken samen naar een passende kerk, bezoeken ook mensen in het ziekenhuis en in de gevangenis. Maandelijks organiseren we een soepmaaltijd aan de Zuidsingel of in het park.

Straatpastoraat in 2022

(Waar namen van straatmensen worden genoemd, zijn die gefingeerd)

Pastorale zorg zoals wij die geven heeft een grote mate van continuïteit. Altijd gaat het over vertrouwen winnen, horen wat er bij mensen op het spel staat, levensverhalen verbinden met (religieuze) bronnen, moeilijke verhalen in bewaring nemen, erbij blijven wat er ook gebeurt, een ritueel. Toch lichten we er dit jaar graag uit dat er in het werk regelmatig morele of ethische vragen aan de orde zijn. Als onderwerp van gesprek of ten aanzien van ons eigen handelen. Soms komen de antwoorden voort uit onze visie of beroep: we oordelen niet over de kwetsbaarheden van mensen, we houden hun verhalen voor onszelf. Maar soms ook vraagt een situatie ook wat denkwerk wat het goede is om te doen of wat de rol van de pastor is.

We staan iemand bij die kampt met de gevolgen van een niet-legale keuze heel lang geleden. En die daardoor tussen wal en schip zit. We informeren met haar samen naar mogelijkheden bij verschillende organisaties, zonder partij te worden. We leren iemand kennen op het moment dat ze verplaatst wordt naar een andere opvang; zeer tegen haar zin en zonder aankondiging is ze niet meer welkom op de eerste plek. Wat is hier gebeurd? We trekken op met iemand die op het punt staat de randen van de wet op te zoeken, om in ieder geval niet naar de geest van de wet te handelen. We

blijven erbij als de mannen het met elkaar niet uithouden maar elkaar steeds maar weer blijven opzoeken. Die elkaar maar onrecht blijven aandoen. Af en toe kunnen ze daar, met ons, eerlijk naar kijken. We ondersteunen een slachtoffer van geweld, en de dader klopt ook bij ons aan. We nemen deel in groepjes die over anderen praten. Is het zorg om elkaar of roddel? Kun je solidair zijn met je opvangmaatjes en als jij verdere stappen zet, en jouw toekomst makkelijker lijkt als je afstand neemt van hen? Geef je geld aan iemand die daarom vraagt en verwacht je iets terug? Houd je het gezellig als iemand steeds maar weer het geleende niet teruggeeft? Wij pastores hebben als enige contact met iemand, die niet met de opvang wil praten maar ze hebben elkaar wel nodig. Spelen wij post-duif?

K. heb ik in Amersfoort leren kennen, maar hij verblijft alweer een paar jaar op een containerachtige plek in een weiland, in de oksel van twee snelwegen. Aan de rand van alles. Met zijn beschadigde hoofd, van binnen en van buiten, met zijn lichamelijk erbarmelijke toestand, zijn middelengebruik, zijn frustratie en onmacht om de wereld te vatten, zijn tergende eenzaamheid en alle verliezen in zijn leven, kan ik meestal alleen maar het met hem uithouden. Als ik weer een lange klachtentirade heb aangehoord, vraagt hij me ineens of ik niet naar persoon die en die kan gaan, want het gaat niet zo goed daar, weet hij. En of ik daar niet wat hulp kan organiseren. K. stijgt even boven zijn eigen treurnis uit. Een maand later vraagt hij naar mijn kinderen. Wat een genade.

Cijfers

We hebben met ongeveer 180 verschillende mensen contact, met de één intensief, voor de ander zijn we vooral 'bekende'. Zij zijn verdeeld over Hostel Hirundo, Domus Cederhorst (Domus is een vorm van beschermd wonen bij het Leger des Heils), de opvang van Kwintes op het Smallepad en in Amergaard, Kwintes begeleid wonen op de Puntenburgerlaan, Maarten Rossaertpad en Kokjesbongerd, de opvang van Roads aan de Kleine Haag, begeleid via de Tussenvoorziening en Chiqcare, geheel zelfstandig wonend of in het geheel niet onder dak. Met hen voerden we in 2022, 1671 gesprekken, dat is 32 per week, zwaaien niet meegerekend.

Onze contacten zijn tussen 18 en ongeveer 65 jaar. Minderjarigen worden op andere wijze en andere plekken opgevangen. Ouder dan 65 worden onze straatbekenden heel vaak niet. Ongeveer 15% van onze contacten zijn vrouwen, maar van onze intensieve pastorale begeleidingen maken zij ongeveer 40% uit.

Alex gaat op pelgrimage, deze keer niet plots van iedereen weggevlucht, maar in overleg met anderen. We bespreken met de St. Franciscus Xaveriuskerk dat hij een pelgrimszegen meekrijgt – dat wil hij graag in een zondagse viering. De laatste weken voor vertrek gaan er dingen in de opvang mis, we zijn allemaal bezig met het tragische overlijden van G., Alex duikt even onder en de zegen komt er niet meer van. Maar de pelgrimage wel. Alex komt als een ander mens terug.

Zin op Maandag

Onze maandelijkse soep-met-activiteit blijft van zeer bescheiden omvang, met 5 á 10 soepgasten en 4 tot 6 deelnemers aan de activiteit daarna. Toch hebben we dit voortgezet vanwege de trouw van enkele bezoekers, een enkele expliciete vraag ernaar, in combinatie met de geringe inspanning vanuit het team. Peter is vaste vrijwillige kok geworden, wat de soepmaaltijden veel kleur en variatie geeft.

Activiteiten in 2022:

februari	icoon Vriendschap
maart	gesprek met 'flap' over geloof, hoop en liefde
april	collage over vluchten en veiligheid
mei	liedje Aardig doen tegen mensen die niet ... Daniel Lohues
Juli	picknick met Toon Tellegen
september	rondvaart door Amersfoortse wateren
oktober	concertbezoek in SFX
november	Allerzielenviering
december	kaarsen met symboliek
Kerst	koffie en kerstbrood

Onze ontmoetingen begonnen negen jaar geleden bij de opvang op het Smallepad, nu bezoek ik hem een paar keer per maand in een opvanglocatie waar hij een kamer heeft. Dan vertelt hij over wat hij allemaal ervaart: die andere wereld waarin hij leeft, herinneringen aan zijn leven van vroeger, aan alles wat weg is, voorgoed. Hij vertelt hoe dat voelt. Zijn gezondheid gaat achteruit, elke keer ziet hij er grauwer en afweziger uit. Maar iedere keer dat we elkaar weer zien, lichten zijn ogen op, "Blij dat je er weer bent", zegt hij.

Pasen, Allerzielen, Sinterklaas, Kerstmis

Op Paasochtend hielden we naar beproefd recept een ontbijt bij de Straatadvocaten met inbreng in natura uit ons netwerk. Een heerlijke, ontspannen ochtend met lichte verwijzingen naar het leven dat we vieren, dwars door de krachten van de dood. Rond de soep van november vierden we Allerzielen onder leiding van stagiaire Jessica. Verhalen en licht bij een tafel vol foto's.

Allerzielen 2022. Stagiaire Jessica heeft een viering voorbereid en we organiseren zoveel mogelijk foto's van overleden mensen, met hulp ook van de Straatadvocaten. Kaarsen, muziek, gebed, herinneringen. Er worden verhalen verteld en iemand laat los dat hij zich druk maakt over de diagnose van Ferdinand die tegenover hem zit. Dat wordt Ferdinand teveel. Maar als hij terugkeert van het toilet, waar hij even met zichzelf wilde zijn, mag hij toch ook toegezon- gen worden. Want ja, het is soepdag en Allerzielen, maar ook zijn verjaardag! En dus vieren we ook het leven. Met taart.

We deelden weer ruim 110 kleine Sinterklaascadeautjes uit. Cis verzorgde samen met de geestelijke verzorging van het Leger des Heils, een kerstviering in het hostel in de dagen voor Kerst. Eerste Kerstdag was Cis op de plekken waar mensen bij elkaar komen. Tweede Kerstdag was er veel dicht en hebben Bernadette en Rita van het DAC samen een inloophmoment verzorgd.

Rouw

G. was een bekende van ons hele team en van velen op straat. Geliefd, meestal erg vriendelijk en beleefd maar ook soms levend in een andere werkelijkheid en bevreemdend, overleefde hij, dan weer in de opvang op het Smallepad, dan weer buiten. Hij bezocht ook regelmatig onze activiteiten, zeker toen we in coronatijden in het park bij elkaar kwamen. Zijn overlijden kwam als een schok. We begeleidden een eerste bijeenkomst met bezoekers, medewerkers en andere gasten, met het slechte nieuws, de eerste emoties en verhalen en herinneringen. Met een groepje van zo'n 15 bekenden gingen we naar de uitvaart, die de familie op Hindoestaanse wijze had ingevuld.

In september werd H. gevonden in het huisje dat hij een paar maanden had. Hij had niet lang daarvoor het contact met zijn moeder weer opgepakt. Zij verzorgde samen met een straatmaatje de laatste gang van haar zoon.

J. woonde in het hostel en ontviel ons ook plotseling. Omdat J. een graag geziene gast was op het Neptunusplein, was er veel reactie op zijn dood. Nog regelmatig wordt J. door mensen buiten de straatwereld genoemd en herinnerd.

Kerken, inloophuizen, diaconie en caritas

Met onze burens van het Diaconaal AandachtsCentrum zijn we op goede voet. Af en toe maken we gebruik van elkaars ruimte en faciliteiten. Enkele contacten delen we. Bernadette vervult de functie van vertrouwenspersoon mocht dat voor (de vrijwilligers van) het DAC nodig zijn.

Bernadette ging voor in het Witte Kerkje in Huis ter Heide, in de Johanneskerk, de Eshof te Hoevelaken en het Brandpunt. Ze leende haar gezicht voor de actie 'Amersfoort geeft warmte' en figureerde als engel in de Kerstlichtjestocht, wat een veel meer pastorale activiteit bleek te worden dan vermoed. Met de tienergroep van de Veenkerk deden we een stadswandeling met verhalen, ook van twee ervaren straatmensen, en met de kinderclub van de Brugkerk deelden we een avond over (het gemis van) thuis.

"Ik vind het wel erg. Lig daar nu een meisje van 19 buiten in een tentje. Die jongen die redt zich wel, die is ook wel wat gewend. Ach ik ken hem al vanaf mijn jeugd! Maar die meid, die moet gewoon terug naar d'r moeder! Zullen we erheen gaan, kijken hoe het is? Fiets je mee?"

Gemeente, hulpverleners en samenwerking

In 2022 werd duidelijk dat het brede overleg over opvangbeleid dat de gemeente in 2020 initieerde, inmiddels geen beleidsmatig doel meer heeft. Wel is het de plek om met een groot aantal organisaties die met straatmensen werken, uit te wisselen wat er op straat speelt, en concrete afspraken te maken over vervolgstappen, bijvoorbeeld vanwege onrust op een bepaald plein, een vraag over een persoon of om de aandacht te vestigen op het belang van dagbesteding, dat wel eens dreigt onder te sneeuwen. Het 'Signaleerdersoverleg' is daarmee een zinvol afstemmingsoverleg geworden, in combinatie met de whats-appgroep van opvang en andere zorg, politie en handhaving, straatadvocaten, gemeente en straatpastores.

De vorige keer vertelde de man, ooit succesvol ondernemer, met veel emotie hoe hij dakloos geworden was. Nu, een week later, wil hij absoluut niet praten. Hij is boos op iedereen, de mensen blijven uit zijn buurt. Ik zeg: "Ander keertje ...". Hij knikt, een heel lichte hoofdbeweging.

De pastores komen nog altijd bij opvang, straatadvocaten, dagbesteding, ziekenhuizen en gevangenen over de vloer, we zijn te gast, krijgen de ruimte om ons werk te doen en treden een enkele keer in wat nauwer overleg. Zo probeerden we voor verschillende pastoranten de verbinding te leggen tussen hen, en hulp en zorgverleners, of soms maar een laatste contactlijntje te zijn.

Het antiquariaat het Ezelsoor biedt al jaren, via Els, boeken aan voor twee opvanglocaties. De behoefte aan nieuwe/tweedehands boeken is echter klein in 2022, dus blijft het vooral bij hun bereidheid.

Zij wil haar gegevens nergens achterlaten dus haar afspraak met de GGD, voor een SOA-onderzoek, is op mijn naam gemaakt. We gaan er samen heen. De verpleegkundige is ermee vertrouwd dat het zo kan gaan en zij gaat respectvol om met de ideeën en de wensen van haar patiënte die, als we weer buiten zijn, helemaal opgetogen is; ze zegt: "Nu voel ik me normaal!"

Ondanks de samenwerking of het feit dat anderen ons werk faciliteren, en we niet twijfelen aan de betrokkenheid van hulpverlenende collega's op de werkvloer, staan we af en toe bevreemd of kritisch in de wereld van zorg, hulp en handhaving. Beslissingen die over mensen worden genomen inzake overplaatsing van de ene naar de andere kliniek of opvang, schorsing, vooral ook uit intensieve behandelinstellingen, wel of niet op een wachtlijst voor behandeling komen, ervan afvallen als je gedrag verandert, de inschatting hoeveel eigen verantwoordelijkheid iemand aankan, wij pastores zitten niet bij het overleg hierover, we horen de klachten structureel van de straatkant. Ieder gefrustreerd verhaal dat we hierover horen van mensen, of aanzien in de praktijk, is daarom weer zorgvuldig afwegen: is het vooral met onze pastoranten de onmacht uithouden, zoeken naar wat zij wel kunnen, of is dit een moment om kritische vragen te stellen?

De GGZ-verpleegkundige van de jongen zoekt, met zijn toestemming, contact met me zodat zij en ik voor elkaar bereikbaar zijn als de jongen dat nodig heeft. Zij vertelt me dat ze merkt dat het hem goed doet om met mij te praten over zijn alles overheersende innerlijke strijd, voor hem soms een religieuze ervaring. Dat hij daarin serieus genomen wordt, vertelt zij, is ook goed voor zijn proces bij de GGZ.

Het Farel College bezocht ons twee maal in 2022, net voor Pasen en net voor Kerstmis, met een lading ingezamelde kleding voor onze doelgroep. We verzorgden aldaar een les over dakloosheid met het accent op geven en menselijke waardigheid. Bernadette verzorgde een gastcollege voor de Tilburg School of Theology in het kader van beroepsoriëntatie van de studenten.

Team

Ons pastorale team bestaat uit Els, vrijwilliger voor één dag per week, Cis die voor 8 uur in dienst is en vanaf september de ruimte kreeg om per week maximaal 8 uur er bij te maken naar gelang het werk en haar mogelijkheden in tijd. Derde teamlid is Bernadette voor 3 dagen per week.

Cis kreeg te kampen met een lange ziekteperiode. De voor 2022 voorgenomen uitbreiding van de activiteiten van SSA heeft daardoor niet in volle omvang doorgang kunnen vinden. Onder meer heeft de gespreksgroep in het hostel enkele maanden stil gelegen. Gelukkig bouwde Cis met goede zin haar uren weer op tot minstens 8 in september.

Jessica kwam als stagiaire het team verrijken voor een academisch jaar vanaf september. Zij concentreert haar pastorale uren vooral bij Roads op de Kleine Haag.

De altijd swingende lachende man vertelt me verhalen over fantastische logistieke projecten die met de minuut groter worden; hij dient me de verhalen toe, als het ware. Als ik ook lach, en zijn met een prachtig handschrift geschreven brief over die projecten in ontvangst neem, is hij nog blijer en gaat hij, nadat hij een shaggy heeft gerold, weer verder.

Deskundigheidsbevordering en LOND

Via het LOND volgde Bernadette een workshop provocatief pastoraat. In Haarlem bij Stem in de Stad vond een werkbezoek plaats. Intervisiebijeenkomsten van het team met de Utrechtse collega, deden we vier maal in 2022, waarvan twee keer onder begeleiding van supervisor Monique van Dijk.

Een bijzondere vorm van deskundigheidsbevordering is het Leernetwerk Geestelijke Verzorging Buiten de Muren waar Bernadette voor een periode van anderhalf tot twee jaar mede-onderzoeker is. In dit netwerk wordt onder leiding van twee onderzoekers van de Tilburg School of Theology onderzocht wat goed pastoraat / geestelijke verzorging is, specifiek binnen het werkveld van de straat en de (ex-)detentie.

Bestuur en Commissie Fondswerving

Het bestuur van Stichting Straatpastoraat Amersfoort was, net als de Commissie fondswerving, ook dit jaar weer nauw betrokken bij het werk van het pastorale team. Het bestuur fungeert voor hen als werkgever, klankbord en waar nodig ondersteuning.

Het bestuur vergaderde in 2022 vijfmaal, waarvan drie maal samen met de Commissie Fondswerving. Naast het vaste gespreksitem, de verslaglegging uit de praktijk, zijn de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- ✓ In 2021 hebben we met financiële en inhoudelijke steun van Fonds Franciscus ons beleid geëvalueerd en herzien. In het eerste kwartaal 2022 hebben we dit proces op verzoek van het fonds geëvalueerd. Het doel van Fonds Franciscus was professionalisering van de bedrijfsvoering en van het bestuurlijk apparaat. In 2022 konden we opnieuw subsidie aanvragen. Het fonds gaf echter aan dat 50 % van de aanvragers zou moeten afvallen. Criterium voor het fonds was: welke organisatie heeft het meeste baat bij een vervolg. Jammer genoeg vielen we buiten de boot aangezien Fonds Franciscus ons herziene plan en de beschrijving van het proces meer dan een voldoende gaf.
- ✓ In de wetenschap dat de laatste zittingstermijn voor de voorzitter van de Commissie fondswerving eind 2022 afliep hebben we ons bezonnen op welke wijze we de samenwerking tussen bestuur en commissie nog beter kunnen borgen. Uiteindelijk is het straatpastoraat voor 100% afhankelijk van de gelden die via de Commissie fondswerving binnenkomen. Besloten werd een vacature te stellen voor een lid van het bestuur die tevens lid is van de Commissie fondswerving. Deze vacature is in het tweede deel van het jaar ingevuld. Op deze wijze was een goede overdracht geborgd.
- ✓ Herziening taak en functieomschrijving pastor, de functiewaardering en de daarbij behorende inschaling.
- ✓ Voorbereidingen op het 15-jarig 2023 Jubileum.
- ✓ Jaarverantwoording en begroting.
- ✓ Rooster van aftreden.

Financieel

Aan de jaarrekening kan de volgende samenvatting worden ontleend:

Exploitatiecijfers 2022

	euro's
Baten	
Kerkelijke bijdragen en collectes	39.637
Particuliere fondsen	38.160
Giften particulieren	16.375
Overige baten	1.076
Totaal baten	<u>95.248</u>
Lasten	
Personeelskosten	71.174
Overige lasten	6.078
Voorziening formatie (netto)	9.000
Totaal lasten	<u>86.252</u>
Saldo (voordelig)	<u><u>8.996</u></u>

De personeelskosten beliepen ruim 92 % van de exploitatielasten; aan overige lasten, waaronder cliëntuitgaven en vervanging communicatiemiddelen, werd bijna 8 % besteed.

In 2022 waren vooral de inkomsten uit giften en collecten hoger. Een gift was bestemd voor uitbreiding van de formatie en is daarvoor apart gezet. Omdat de stichting geen structurele-financieringsbronnen kent fluctueren de batenposten. In 2022 waren de bijdragen uit fondsen wat lager dan in het voorgaande jaar.

Het batige saldo moet mogelijk deels worden gerestitueerd aan bijdrageverstrekkers.

Een gelimiteerd vermogen wordt aangehouden om aan de verplichtingen jegens de medewerkers te kunnen voldoen. Voor een volledig inzicht in het financiële reilen en zeilen van de stichting verwijzen wij naar de vastgestelde jaarrekening 2022 en de daarbij behorende meer gedetailleerde toelichting. Deze zijn in te zien via het website-adres: http://www.straatpastor.nl/financien_inkomsten_giften.

Het werk is alleen mogelijk dankzij steun van kerken in Amersfoort en omgeving, donaties van particuliere gevers en bijdragen van fondsen. Bestuur en straatpastores zijn alle gevers erkentelijk voor hun bijdragen die het mogelijk maken dat dit belangrijke werk in Amersfoort doorgang kan vinden.

Doet u ook mee? NL34 TRIO 0338 6719 19 is ons IBAN-nummer.

U kunt ook bijdragen door gebruik te maken van de volgende QR-code:

Hartelijk dank voor uw gift. Uw bijdrage is fiscaal aftrekbaar want Stichting Straatpastoraat Amersfoort heeft de ANBI-status.

Wilt u het straatpastoraat in uw nalatenschap gedenken? De stichting is u bij voorbaat zeer dankbaar.